

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų viceministrui
Vidmantui Verbickui

2026 m. kovo 4 d., Nr. 26-031VK

DĖL TAIVANO INVESTICIJŲ

Lietuvos verslo konfederacija (LVK) šiuo raštu vertina tolesnes perspektyvas dėl Taivano investicijų Lietuvoje perspektyvų.

I. Situacijos vertinimas

2022 m. sausio 11 d. Taivano nacionalinės plėtros tarybos ministras Ming-Hsin Kungu informavo Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministrę Aušrinę Armonaitę, kad Taivanas steigs „1 mlrd. JAV dolerių dydžio paskolų fondą bendriems Lietuvos ir Taivano verslo projektams“. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministrė taip pat pranešė, kad Taivanas steigs 200 mln. JAV dolerių fondą, skirtą „investicijoms į Lietuvos pramonę“.¹

Nepaisant to, praėjus ketveriems metams Taivano finansinis „pėdsakas“ Lietuvoje išlieka itin menkas. Taivano žadėtas milijardinis (apie 883 mln. Eur 2022-01 kursu) fondas „bendriems Lietuvos ir Taivano verslo projektams“ įsteigtas Taivano eksporto-importo (EX-IM) banko su orientacija į visą Vidurio ir Rytų Europos regioną (toliau – Kredito fondas). Remiantis viešai prieinamais duomenimis, iš šio fondo per 3,5 metų Lietuvos įmonėms suteikta apie 25 mln. JAV dolerių ilgalaikių paskolų.² Fondas per pusketvirtų metų į mūsų regioną nukreipė apie 250 mln. JAV dolerių finansavimo – trys ketvirtadaliai šio fondo lėšų vis dar nebuvo investuotos. Lietuvą pasiekė apie 10% viso šiai dienai fondo lėšomis suteikto finansavimo. Pažymėtina, kad trys ketvirtadaliai – apie 750 mln. JAV dolerių – šio fondo lėšų nebuvo „paliesti“. Tai kelia klausimą, ar praktiniu požiūriu šiam fondui priskirtos lėšos kuo nors skiriasi nuo tiesiog Taivano EX-IM banko laikomų grynųjų pinigų ekvivalentų.

Taip pat buvo įsteigtas 200 mln. JAV dolerių (apie 177 mln. Eur 2022-01 kursu) investicinis rizikos kapitalo fondas, irgi su orientacija į visą regioną (toliau – Rizikos kapitalo fondas). Fondą valdo valstybinis rizikos kapitalo fondų valdytojas „Taiwania Capital“. Šiai dienai, fondas yra atlikęs 17 investicijų, iš kurių Lietuvoje – tik 3. Iš maždaug 110 mln. investuotų JAV dolerių, tris Lietuvos įmonės pasiekė apie 16,3 mln. Eur. Paskutinė fondo investicija Lietuvoje atlikta prieš 10 mėnesių.

Nepaisant spartaus Lietuviškos kilmės eksporto į Taivaną augimo, eksportas išlieka menkas. 2025 m. Lietuviškos kilmės prekių eksportas į Taivaną sudarė 29,6 mln. (augimas nuo 2021 m. – 79 proc.). Paslaugų eksportas, vertinant pirmųjų trijų ketvirčių duomenis – 4,4 mln. Eur.

¹ <https://eimin.lrv.lt/lt/ziniasklaidai/naujienos/a-armonaite-taivas-atidarys-1-mlrd-usd-paskolu-fonda-bendriems-lietuvos-ir-taivano-verslo-projektams/>

² Apie 9 mln. Eur šių paskolų jau buvo grąžintos fondui.

II. Vertinimas dėl Taivano investavimo Lietuvoje perspektyvų

Pirma, LVK laikosi nuomonės, kad Taivano investicijos į Lietuvos ekonomiką turi būti įlietos sistemingai ir kryptingai. Nepaisant to, kad nuo beprecedentės politinės paramos suteikimo Taivanui ir Taivano pateiktų finansinių pažadų Lietuvai praėjo kiek daugiau nei 4 metai, Taivano „pėdsakas“ Lietuvoje išlieka itin menkas. Jeigu investicijos ir toliau bus selektyvios ir lėtos, tai neduos teigiamo makroekonominio efekto ir impulso Lietuvos ekonomikos augimui. Tolesnė LVK pozicija vadovaujasi būtent šiuo tikslu.

Antra, bendradarbiavimo su Taivanu klausimas turėtų būti pateikiamas suvokiant, kad Lietuva savo darbą šioje partnerystėje jau padarė. Lietuva Taivanui išreiškė išskirtinę politinę paramą – leido pavadinti atstovybę Vilniuje „Taivaniečių“ (mandarinų kalba - „Taivano“) ir taip sukurti precedentą, kad Taivano atstovybė gali būti vadinama „Taivano“ vardu išsivysčiusioje ES, NATO ir EBPO valstybėje narėje. Už tai Lietuva taip pat patyrė politinius ir ekonominius kaštus. Taivano minėti įsipareigojimai Lietuvai buvo pateikti būtent tuo laikotarpiu, kai Lietuva išgyveno Kinijos spaudimo Lietuvai piką. Todėl, LVK nuomone, bendradarbiavimas su Taivanu dabar turi apimti, visų pirma, Taivano įsipareigojimų įvykdymo klausimą.

Trečia, LVK pažymi, kad Taivano fondų prisiimamas investicinės rizikos lygis nėra iškaltas akmenyje ir gali būti koreguojamas. LVK girdi signalų, kad Taivano investicijos yra ribotos, nes Taivano fondų valdytojai prieina išvadas, kad kai kurios investicijos yra pernelyg rizikingos. LVK pastebi, kad rizikos profilis yra kintamasis, kurį kiekvienas investuotojas nusistato pagal investicinę strategiją. Šiai dienai nėra viešai prieinamų dokumentų apie Taivano fondų pasirinktas investicines strategijas ir rizikos profilius.

Ketvirta, nesimaterializuojančios Taivano investicijos skatina galvoti apie alternatyvius būdus, kaip Taivas galėtų ištesėti investicinius pažadus. Šiame kontekste svarbu pažymėti, kad nėra tikslinga ieškoti atskirų projektų, siekiant rasti patrauklias Taivanui investicijas. Absoliuti dauguma rentabilių investicinių projektų šalyje neturi problemos gauti finansavimą rinkos sąlygomis. Juo labiau, kad Taivano fondai turėtų būti suinteresuoti investuoti patys, jei veikia komerciniais pagrindais ir yra suinteresuoti investicine grąža. Šiame kontekste svarstyтина ieškoti kitų kelių, kaip su Taivano subjektais būtų galima sukurti tam tikrus finansinius produktus, sistemingai ir kryptingai prisidedant prie kapitalo kiekio šalyje didinimo ir kapitalo kainos mažinimo.

III. Idėjos dėl Taivano investicijų Lietuvoje įgyvendinimo

Atsispiriant nuo išdėstytų pasvarstymų, LVK mano, kad reikia ieškoti perspektyvų, kaip Taivas Lietuvoje galėtų investuoti 1) kryptingai; 2) sistemingai; ir 3) papildant Lietuvos finansų rinką ir sukuriant teigiamą makroekonominį efektą.

LVK mato galimybę Taivano lėšomis, kartu su Nacionaliniu plėtos banku ILTE ar privačiais kapitalo rinkų dalyviais sutelkti įvairius alternatyvaus finansavimo instrumentus. Taivas bent dalį pažadėtų investicijų galėtų nukreipti į sutelkiamus fondus ar valstybės pagalbos priemones, kuriose dalyvautų ne kaip generalinis partneris (angl. *general partner, GP*; kaip šiuo atveju yra „Taiwania Capital“ atveju), o kaip ribotos atsakomybės partneris (angl. *limited partner, LP*). Tai yra svarbus LVK siūlymo elementas – Taivano subjektai šiose priemonėse turėtų dalyvauti visų pirma kaip komerciniais pagrindais veikiantys investuotojai, o ne kaip tiesioginiai fondų valdytojai.

Teikiame kryptis, kur matome, kad Taivas galėtų investuoti tikslui teikiame kelis pavyzdžius.

- a. Taivano subjektas, kaip ribotos atsakomybės partneris (LP), galėtų dalyvauti sutelkiant įvairius privačius – privataus kapitalo, rizikos kapitalo, privačios skolos, nekilnojamojo turto plėtos finansavimo fondus, kuriuos platintų Lietuvoje veikiantys fondų valdytojai.
- b. Taivano subjektas, kaip ribotos atsakomybės partneris (LP), galėtų dalyvauti fonde, orientuotame į investicijas į gynybos pramonės startuolius. Rizikos kapitalo fondų valdytojas „ScaleWolf“ greitu metu atidarinės 100 mln. Eur vertės privatų rizikos kapitalo fondą, kurio didžioji dalis investicijų bus atliekama Lietuvoje. Fondo pagrindinis tikslas – finansuoti gynybos pramonės pajėgumų plėtrą Lietuvoje.
- c. Taivano subjektas galėtų dalyvauti Nacionalinio plėtos banko gynybos startuolių akseleravimo priemonėje „MillInvest2“. Šios priemonės tikslas – skatinti eksperimentinę plėtrą ir inovatyvią veiklą Lietuvos gynybos ir saugumo sektoriuje, investuojant į perspektyvias, gyvybingas smulkias bei vidutines įmones, taip pat siūlant ikiakceleravimo ir akceleravimo programas. Pažymėtina, kad startuolių akseleravimo priemonės yra itin rizikingos, daug lėšų yra skiriama komandų formavimui, kompetencijų tobulinimui, edukacijai, mentorystei, finansinei pagalbai. Tačiau būtent dėl to tai yra gyvybiškai svarbi, prie startuolių ekosistemos kūrimo prisidedanti rinkos dedamoji. Dėl investicijos rizikingumo šią nišą tradiciškai užpildo valstybė. Šiuo atveju, prie nišos finansavimo gali prisidėti ir Taivano investicijos, tuo pačiu savo kompetencijomis prisidedant prie akseleravimo programų. Tai aktualu ir dėl to, nes „MillInvest2“ priemonei keliama ambicija pritraukti ir kitų, ne Lietuvos valstybės lėšų.
- d. Taivano subjektas per ILTE priemonę galėtų prisidėti prie sindikuotų paskolų, taip prisidedant prie verslo projektų finansavimo tais atvejais, kai rinkoje nėra įmanoma gauti finansavimo pilnai norimai sumai, dėl ko kai kuriems verslams tenka mažinti investicinius projektus.
- e. Taivano subjektas, kaip finansuotojas, galėtų dalyvauti prisidedant prie sutelktinio finansavimo kofinansavimo, taip prisidedant prie nekilnojamojo turto projektų ir verslo projektų finansavimo per Lietuvoje veikiančias sutelktinio finansavimo platformas;

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė